

מטען באניה העברית - אבן
לבינין! אולם כעבור 16
שנה, בהן כילכל נמל תל-
אביב את מאבק הישוב
והציל את צה"ל בימי
המצור של ראשית מלחמת
העצמאות. הפך הנמל בן-
חורג למדינה, מוונח וחסר
תעסוקה מלאה, כאשר ח-
לוצי הפריקה העבריים
מעשנים סגירות באפס
מעשה או יושבים על שובר
הגלים הארוך כדי לרוג
דגים ולהרוג את הזמן

למרחקים מפליגות הס-
פינות - אלף ימים עובדות
ופורקות - תכלת מלמטה.
ותכלת מעל - אנו בונים
כאן נמל, כאן נמל! לצלי-
לים אלה, שביטאו את ה-
התלהבות העצומה שאח-
זה את הישוב, הקימו פועלי
תל-אביב ב-1936, בימי
המאורעות את הנמל הע-
ברי הראשון. ליד הגה סמ-
לי הת'צב משה שרתוק
בשם הסוכנות היהודית, הו-
כיר: „כל נוסע, כל ארגו

נמל תל-אביב

כאשר התבוססו היהודים הראשונים בדמם על מדרי-
כות יפו, ב-19 לאפריל 1936, נדמה היה שסכנת רעב
תאיים על הישוב העברי. סוחרים ופועלי-נמל יהודיים
שוב לא העזו כמעט להראות את פניהם בנמלי חיפה
ויפו, שהיו חסומים ע"י שכונות ערביות טהורות.
בין המשתתפים בהלוויה הגדולה של חללי יפו צעד
גבר ממושקף, נמוך קומה, איש ראשון-לציון, בן למשי-
פחת בילויים. רק לפני 5 חודשים הועמד בריכוכבא מאיר
רוביץ בראש המחלקה הימית של הסוכנות היהודית,
שנפתחה זה עתה. משך 5 חודשים אלה השתדל בהצלחת
מה לקנות דריסת רגל בנמל יפו, לרכוש כמה סירות,
להקים לפחות חברה עברית-ערבית.

עתה התנפצו חומות אלה. סוחר תל-אביב דרשו
משמר מזויין כדי לרדת ליפו ולקבל את סחורותיהם.
אותו רגע, תוך כדי הליכה בלווייה, צץ רעיון מהפ-
כני במוחו של מאירוביץ. האם לא זו השעה לגשת אל
האנגלים, לומר להם: „תנו לנו לפרוק את סחורותינו
בתל-אביב?”

שלוש מלים גורליות. מספר מאירוביץ: הרא-
שון שנכבש ע"י הרעיון היה יצחק רוקח, אחיו של
ראש העיר. שנינו פנינו אל לשכת המסחר, נסינו לשכ-
נעה להציג את הדרישה. כאשר התערב גם משה שרתוק
(כיום: משה שרת) לטובת הרעיון, הסכימה הלשכה.
כעבור שלושה ימים התציב משה שרתוק לפני אר-
תור ווקופ, הנציב העליון אוהד היהודים. אותו ערב ציל-
צל למאירוביץ, פתח את השיחה בשלוש מלים גורליות:
„בריכוכבא, ווקופ הסכים!”

אולם לנציב היה תנאי אחד: על מנהל המכס הבריטי,
סטיר, להסכים לרעיון. רוקח ומאירוביץ חיללו את הש-
בת, נסעו אל סטיר. אחרי ששמע את הרעיון, ביקש
את רוקח לצאת איתו לחדר השני, אמר לו: „מר רוקח,
אני מכיר את הבחור הזה מאירוביץ, יש לו תמיד רע-
יונות משוגעים. אבל אתה, אדם בעל שם, כיצד אתה מס-
כים להפסיד בעניין מפורקס זה?” אולם כאשר נוכח
לדעת שרוקח אינו נסוג, הסכים אף הוא.

בדיוק חודש אחרי פרוץ המאורעות, ב-19 למאי
1936, נפרק שק המלט הראשון מא-
נית-הקיסר היוגוסלבית ד'טוורט
על חוף ימה של תל-אביב. מעולם
לא עורר שק מלט התלהבות כה
רבה: חברות נוער שוטטו ברחובות

אמאל: **חלום העתיד** **היום:** **נחלת העבר?**